

Jätehuollon palvelutaso 2023–2025

Jyväskylän seudun jätelautakunta | Luonnos

SISÄLLYS

JOHDANTO	2
1. JÄTEPOLIITTISEN OHJELMAN TOIMENPITEIDEN JAKAUTUMINEN VALTUUSTOKAUSILLE	5
2. TOIMINTA-ALUEEN KUVAUS	9
2.1 Asukas- ja kiinteistömäärät	9
2.2 Jättemaksukertymä ja käyttö vuonna 2021	9
2.3 Kuljetusjärjestelmät	11
2.4 Jättemäärät.....	11
3. JÄTEHUOLLON PALVELUTASO.....	13
3.1 Seka- ja biojätehuolto	13
3.2 Pakkausjätteiden täydentävä keräys.....	15
3.3 Vaarallisen jätteen keräys	17
3.4 Palveluneuvonta ja viestintä	18
3.5 Asumisen saostus- ja umpisäiliölietehuolto.....	20
3.6 Viranomaistoiminta ja jätehuollon valvonta.....	21
3.7 Muut tarjottavat palvelut.....	23
4. JÄTEPOLIITTISEN OHJELMAN TOIMENPITEET KUNTIEN MUUSSA TOIMINNASSA	24
4.1 Jätteen synnyn vähentäminen	24
4.2 Asukaslähtöiset palvelut	25

LIITE 1 Taustamateriaalia kiinteistöjen jätehuoltojärjestelyistä ja hyötykeräyspisteverkostosta

JOHDANTO

Kunnan on jätelain mukaan huolehdittava sen vastuulle kuuluvan jätehuollon järjestämisestä. Käytettävissä on oltava tarpeen mukaan kiinteistöittäinen jätteenkuljetus, riittävä määrä vaivattomasti saavutettavissa olevia vaarallisen jätteen ja muun jätteen alueellisia vastaanottoaikoja. Kuntalaisilla on oltava mahdollisuus etusijajärjestyksen mukaiseen jätteiden erilliskeräykseen. Lisäksi jätteen keräys ja kuljetus on järjestettävä ja mitoitettava siten, että ne vastaavat mahdollisimman hyvin syntyvän jätteen määrää ja laatua. Kunnan on huolehdittava myös siitä, että jätteenkuljetuksesta ja jätteen alueellisen vastaanoton järjestelyistä tiedotetaan riittävästi ja riittävän usein.

Palvelutasoa määrittäessä on otettava huomioon jätehuollon peruseriaatteet. Yhdyskuntajätehuolto on välttämättömyyspalvelu, josta huolehtiminen on jätelaissa annettu kunnan tehtäväksi. Jätehuollon on toimittava myös siellä, missä palvelun järjestäminen on hankalaa ja tuottamatonta, kaikissa oloissa, kaikkina aikoina, kaikilla alueilla sekä kuntalaisille yhdenvertaisesti. Kunnalla on toissijainen velvollisuus turvata jätehuolto myös elinkeinoelämälle, jos jätteen haltija tätä muun palvelutarjonnan puutteen vuoksi pyytää ja jäte laadultaan ja määrältään soveltuu kunnan jätehuoltojärjestelmään.

Kuntalaisten yhdenvertaisen kohtelun turvaamiseksi on tarpeen määritellä kattava ja yhtenäinen palveluverkosto sekä tavoitteet palveluiden kehittämiseksi. Määrittely tehdään Jyväskylän seudun jätelautakunnan ja Mustankorkea Oy:n toimialueella toista kertaa. Edellinen palvelutaso on määritetty vuosille 2018–2021. Palvelutasomäärittely toteutetaan valtuustokausittain ja nyt määriteltävä jätehuollon palvelutaso tulee olemaan vuosille 2023–2025. Palvelutaso tulee voimaan seuraavissa kunnissa: Jyväskylä, Laukaa, Muurame ja Toivakka. Jätehuollon palvelutehtävät järjestää alueella Mustankorkea Oy.

Jätehuollon palvelutasoa ohjaa ensimmäistä kertaa toiminta-alueella vuonna 2021 laadittu jättepoliittinen ohjelma. Jättepoliittinen ohjelma määrittää jätehuollon strategiset suuntaviivat aina vuoteen 2030 asti tai kunnes uusi jättepoliittinen ohjelma tulee voimaan. Ohjelman ovat hyväksyneet kaikki toimialueen neljä kuntaa valtuustoissaan vuonna 2021.

Jättepoliittinen ohjelma rakentuu *Kohti jätteetöntä Jyvässeutua 2030* -vision ympärille. Visio kannustaa pohtimaan, miten jätettä syntyisi mahdollisimman vähän tai ei lainkaan. Jätteettömyys tarkoittaa myös, että jäte muuttuu raaka-aineeksi, materiaaliksi ja energiaksi, jolloin jätteen käsittelystä siirrytään kohti kiertotaloutta. Tavoitteena on vähemmän jätettä ja enemmän kierrätystä – laajalla yhteistyöllä. Jättepoliittinen ohjelma sisältää neljä tavoitetta (kuva 1), joista kullekin on määritetty indikaattori seurantaan varten sekä toimenpiteet, joilla tavoitteita edistetään.

Kuva 1 Jätepoliittisen ohjelman neljä tavoitetta.

Palvelutasolla jalkautetaan kunnallisen jätehuollon vastuulle kuuluvia jätepoliittisen ohjelman toimenpiteitä käytäntöön. Sen avulla seurataan myös kuntien muiden toimijoiden, kuten ruokapalveluiden, hankintatoimen ja vuokratyöyhtiöiden vastuulle kuuluvia jätepoliittiseen ohjelmaan kirjattuja tavoitteita ja niiden edistymistä kunnissa. Palvelutason vuosittaisen seurannan yhteydessä edistymisestä raportoidaan jätehuoltoviranomaisen lisäksi toiminta-alueen kuntiin.

Jätehuollon palvelutason määrittely on tehty yhteistyössä omistajakuntien, Mustankorkea Oy:n sekä jätehuoltoviranomaisen kesken. Palvelutason määrittelyssä on otettu huomioon jätelainsäädännön asettamat velvoitteet ja tavoitteet, kuntien tahtotila sekä kysytty asukkaiden näkemyksiä jätehuollon palveluihin.

Raportin luvussa 1 on esitelty jätepoliittisen ohjelman toimenpiteet valtuustokausittain. Valtuustokaudelle 2021–2025 toteutettavaksi valitut toimenpiteet sisältyvät pitkälti jätetaksalla katettavan jätehuollon palveluihin. Etenkin jätepoliittisen ohjelman tavoitteet kierrätysasteen nostamisesta ja asukaslähtöisten palveluiden takaamisesta asukkaille ovat tavoitteita, joita edistetään kunnallisten jätehuoltopalveluiden avulla.

Luvussa 2 on esitelty Jyväskylän seudun jätelautakunnan ja Mustankorkea Oy:n toiminta-alue ja luvussa 3 kuntavastuulle kuuluvan jätehuollon palvelutaso palvelukokonaisuuksittain. Palvelukokonaisuudet katetaan jätemaksuilla.

Palvelukokonaisuudet ovat:

- seka- ja biojätehuolto
- pakkausjätteiden täydentävä keräys
- vaarallisten jätteiden keräys
- palveluneuvonta ja viestintä
- asumisen saostus- ja umpisäiliölietehuolto
- jätehuollon viranomaispalvelut ja valvonta sekä
- muut palvelut (isokokoisten jätteiden sekä risujen ja puutarhajätteiden vastaanotto)

Luvussa 4 on esitelty kuntien muiden toimijoiden vastuulle kuuluvat jätepoliittisen ohjelman mukaiset toimenpiteet vuosille 2023–2025. Toimenpiteet edistävät jätepoliittisen ohjelman tavoitetta vähentää syntyvän jätteen määrää sekä asukaslähtöisten palveluiden takaamista asukkaille.

1. JÄTEPOLIITTISEN OHJELMAN TOIMENPITEIDEN JAKAUTUMINEN VALTUUSTOKAUSILLE

Tavoite 1 Jätteen synnyn vähentäminen

Jätteen määrän vähentäminen on jätelain mukainen ensisijainen tavoite kaikessa toiminnassa. Se tarkoittaa, että jätettä ei synny edes kierrätettäväksi. Edistetään yhteiskäyttöä.

Indikaattori: Yhdyskuntajätteen määrä, kg/asukas

Toimenpide	Seuranta/ mittari	Vastuu	Toteutus
Kunnissa edistetään lainaus- ja kierrätystoimintaa vuokraamalla tiloja tai tarjoamalla lainattavia tavaroita	Varattavat tilat Lainattavat tavarat kunnissa	kunnat	2025–2029
Kuntien hankinnoissa otetaan huomioon jätteen synnyn vähentäminen	Ympäristökriteerejä sisältävien hankintojen määrä	kunnat	2021–2025
Kuntien toimipisteissä seurataan ruokahävikkiä ja vähennetään sitä	Ruokahävikin määrä Ylijäämäruokaa myyvien toimipisteiden lukumäärä	kunnat	2021–2025
Perusopetukseen lisätään jäteneuvontaa	Järjestettyjen neuvontakertojen määrä Osallistuneiden oppilaiden määrä	Mustankorkea Oy jätehuoltoviranomainen kunnat	2021–2025
Järjestetään kampanjoita ja kilpailuja jätteen määrän vähentämiseksi	Kampanjoiden ja kilpailujen määrä	Mustankorkea Oy jätehuoltoviranomainen kunnat	2021–2025

Tavoite 2 Kierrätysasteen nostaminen

Valtakunnallinen yhdyskuntajätteen kierrätystavoite vuonna 2030 on 60 prosenttia ja sitä seuraavan viiden vuoden kuluttua 65 prosenttia. Vuonna 2020 Jyväskylän seudun kierrätysaste oli 46 prosenttia. Kierrätystavoitteiden saavuttaminen vaatii kaikkien toimijoiden panostusta ja lajitteluinnokkuuden lisääntymistä.

Indikaattori: Kierrätysaste, %

Toimenpide	Seuranta/ mittari	Vastuu	Toteutus
Nostetaan biojätteen lajitteluaktiivisuutta	Biojätteen määrä sekajätteessä	Mustankorkea Oy jätehuoltoviranomainen	2021–2025
Vahvistetaan jätetaksan kannustavuutta hyötyjätteiden lajittelun tehostamiseksi	Jätetaksa	jätehuoltoviranomainen	2021–2025
Tehostetaan sekajätteen sisältämien hyötyjätteiden talteenottoa syntypaikkalajittelulla	Sekajätteen koostumustutkimus	Mustankorkea Oy	2021–2025
Tehdään selvitys tekstiilijätteen keräyksen aloittamisesta	Selvitys ja sen mukaiset toimenpiteet	Mustankorkea Oy jätehuoltoviranomainen	2021–2025
Tehostetaan muovijätteen erilliskeräystä	Erilliskerätyn muovijätteen määrä Erilliskeräyksessä mukana olevien kiinteistöjen määrä	Mustankorkea Oy jätehuoltoviranomainen	2021–2025

Tavoite 3 Asukaslähtöiset palvelut

Jätehuolto on helppoa ja vaivatonta asukkaille. Asukkaat kokevat lajittelun merkitykselliseksi. Palvelut ovat kattavia ja helposti saavutettavissa. Asiakastyytyväisyys on korkea.

Indikaattori: Asiakastyytyväisyys

Toimenpide	Seuranta/ mittari	Vastuu	Toteutus
Määritellään jätehuollon palvelutaso kerran valtuustokaudessa	Palvelutason toteutuminen	jätehuoltoviranomainen Mustankorkea Oy kunnat	2021–2025
Kehitetään hyötyjätteiden keräystä	Selvitys hyötykeräyspisteverkostosta ja sen mukaiset toimenpiteet	Mustankorkea Oy	2021–2025
Kehitetään sähköisiä palvelukanavia, joista asiakas voi helposti tarkastaa ja muuttaa omia tietojaan	Sähköisen palvelun käyttäjämäärä Mobiilisovelluksen latausmäärä	Mustankorkea Oy	2021–2025
Kokeillaan ja toteutetaan erilaisia keräysmenetelmiä	Keräyskokeilujen määrä	Mustankorkea Oy	2025–2029
Kannustetaan jätteen lajittelun helppouteen keittiösuunnittelun avulla erityisesti kunnan omissa uudis- ja remonttikohteissa	Uudis- ja remonttikohteiden määrä	Kunnat	2021–2025

Tavoite 4 Yhteistyöstä voimaa ja tuloksia

Jyvässeudulla on paljon jätehuollon osaamista. On erilaisia toimijoita, yrityksiä, oppilaitoksia, tutkimusta ja kehittämistä. Yhteistyötä tehdään yli kuntarajojen. Yhteistyön tuloksellisuutta edistetään säännöllisillä ja suunnitelmallisilla sidosryhmätapaamisilla.

Indikaattori: Tapaamiskerrat

Toimenpide	Seuranta/ mittari	Vastuu	Toteutus
Verkostoidutaan oppilaitosten, tutkimuslaitosten ja keskeisten sidosryhmien kanssa	Tapaamiskerrat	jätehuoltoviranomainen	2021–2025
Toimitaan aktiivisesti ELY-keskuksen perustamassa alueellisessa yhteistyöryhmässä valtakunnallisen jätesuunnitelman toteuttamiseksi	Tapaamiskerrat	jätehuoltoviranomainen Mustankorkea Oy	2021–2025
Tehdään tiivistä kuntien ja viranomaisten välistä yhteistyötä	Tapaamiskerrat	jätehuoltoviranomainen Mustankorkea Oy kunnat	2021–2025
Selvitetään Keski-Suomen jätehuoltoviranomaisten ja jäteyhtiöiden yhteistyön kehittämistä	Selvitys ja sen mukaiset toimenpiteet	jätehuoltoviranomainen	2025–2029

2. TOIMINTA-ALUEEN KUVAUS

2.1 Asukas- ja kiinteistömäärät

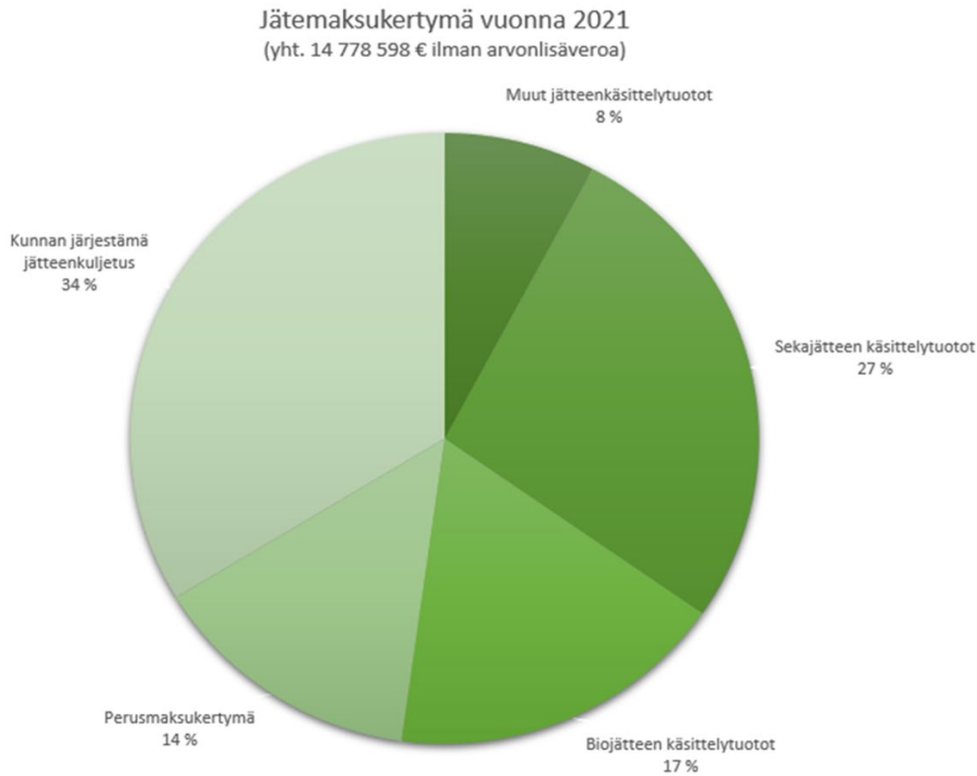
Jyväskylän seudun jätelautakunnan toiminta-alueella asuu 176 000 asukasta, joista jyväskyläläisiä on 144 473, laukaalaisia 18 794, muuramelaisia 10 426 ja toivakkalaisia 2 386. Asuinkiinteistöjä on yhteensä 39 688 kpl, joista vakituisesti asuttuja pientaloja 28 570 kpl (72 %) ja vapaa-ajan asuntoja 6 329 kpl (16 %) ja kerros- ja rivitaloja 4 789 kpl (12 %) (tilanne 16.5.2022).

Taulukko 1. Asukas- ja kiinteistömäärät kunnittain (lähde: rakennus- ja kiinteistörekisteri)

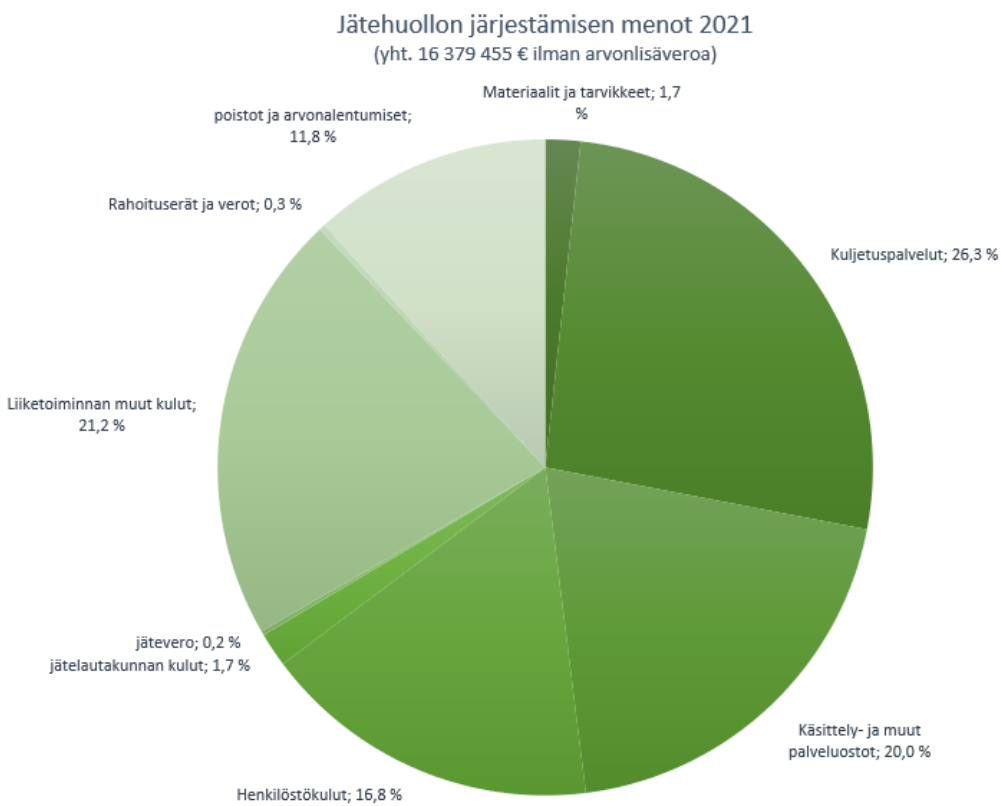
	Pientalot	Rivi- ja kerrostalot	Vapaa-ajan asunnot	Rakennukset yhteensä	Väestö 31.12.2021
Jyväskylä	18 739	4 106	3 407	26 252	144 473
Laukaa	5 934	394	1 539	7 867	18 794
Muurame	2 730	244	640	3 614	10 426
Toivakka	1 167	45	743	1 955	2 386
Yhteensä	28 570	4 789	6 329	39 688	176 079

2.2 Jättemaksukertymä ja käyttö vuonna 2021

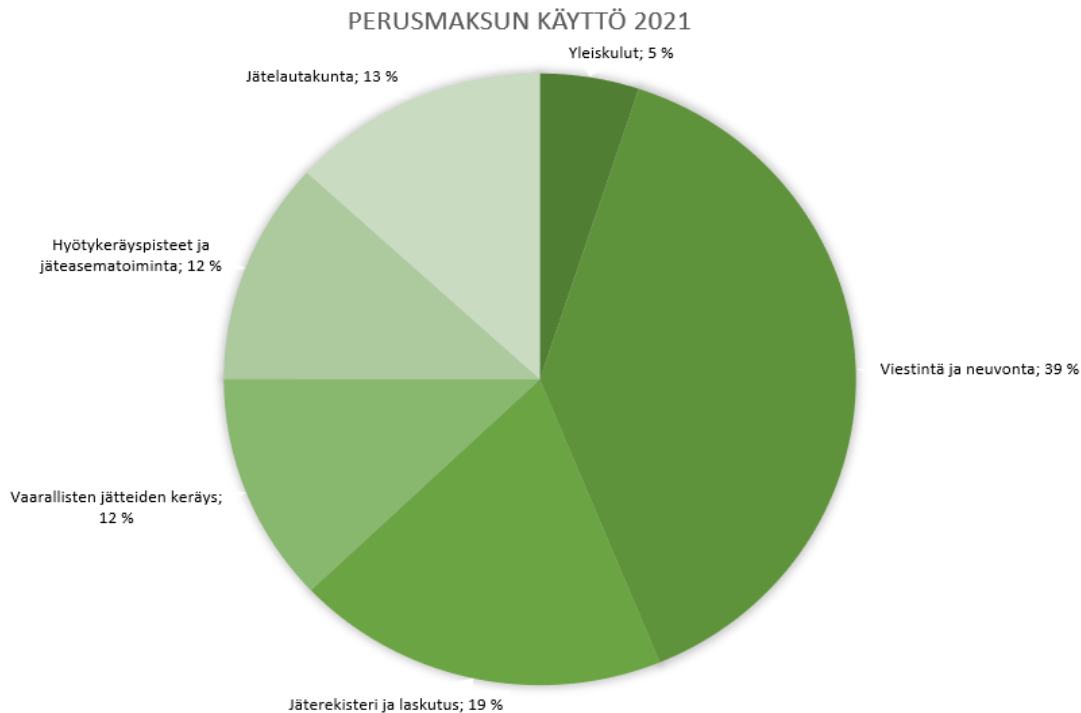
Kunnan on tiedotettava vuosittain asukkaille ja muille jätehuoltopalveluja käyttäjille jättemaksun ja perusmaksun kertymästä ja siitä, mihin jättemaksuja on käytetty (Jätelaki 79 §). Kuvassa 2 on esitetty jättemaksukertymä vuonna 2021. Kuvassa 3 on esitetty jätehuollon menot vuonna 2021. Kuvassa 4 käy ilmi perusmaksun käytön jakautuminen vuonna 2021.

Kuva 2. Jättemaksukertymä oli vuonna 2021 ilman arvonlisäveroa yhteensä 14 778 598 €.

Kuva 3. Jätehuollon järjestämisen menot olivat vuonna 2021 ilman arvonlisäveroa yhteensä 16 379 455 €.

Kuva 4. Jätehuollon perusmaksun käytön jakautuminen vuonna 2021.

2.3 Kuljetusjärjestelmät

Toiminta-alueella on käytössä seka- ja biojätehuollossa kunnan järjestämä jätteenkuljetus, jolloin Mustankorkea Oy kilpailuttaa jätteenkuljetukset asukkaan puolesta. Myös pakkausjätteissä kunnalla on ensisijainen oikeus järjestää keräys.

Asumisessa syntyvät saostus- ja umpisäiliölietteet kuljetetaan kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa koko toiminta-alueella. Tällöin kiinteistön haltija tilaa säiliön tyhjennyksen valitsemaltaan yrittäjältä.

2.4 Jättemäärät

Sekajätettä kerättiin toimialueella vuoden 2021 aikana yhteensä 19 832 tonnia, jolloin määrä oli asukasta kohden keskimäärin 112 kg/vuosi. Biojätteen määrä vastaavasti oli yhteensä 9 378 tonnia eli keskimäärin 49 kg/asukas/vuosi.

Vaarallisia jätteitä kerättiin yhteensä noin 299 tonnia. Vaarallista jätettä ei ole voitu vuonna 2021 arvioida kunnittain asukaskohtaisesti, vaan luku kuvaa vaarallisen jätteen syntymistä asukasta kohti koko toiminta-alueella.

Pakkausjätteiden määrää koko toiminta-alueelta ei voida luotettavasti arvioida, koska osa siitä kuljetetaan suoraan tuottajien järjestämiin vastaanotto paikkoihin.

Taulukko 2. Jättemäärät vuonna 2021 (lähde: Mustankorkea Oy).

	Sekajäte tn	Sekajäte kg/as	Biojäte tn	Biojäte kg/as	Vaarallinen jäte tn	Vaarallinen jäte kg/as
Jyväskylä	16 316	113,00	7 872	54,50	244,58	1,69
Laukaa	2080	110,67	801	42,64	31,99	1,69
Muurame	1 172	112,41	603	57,84	17,64	1,69
Toivakka	264	110,67	102	42,64	4,18	1,69
YHTEENSÄ	19 832	ka 111,69	9 378	ka 49,41	299	ka 1,69

3. JÄTEHUOLLON PALVELUTASO

3.1 Seka- ja biojätehuolto

Jätehuolto tulee järjestää kiinteistölle käyttämällä joko omaa tai lähinaapurin kanssa yhteistä (kimppa) jäteastiaa. Saarella sijaitsevien kiinteistöjen jätehuolto on järjestetty satamissa tai venevalkamissa sijaitsevilla keräyspisteillä. Jätehuollon asiakasrekisteriin merkitään tiedot kiinteistöjen jätehuollon järjestämistavasta.

Jätehuoltomääräysten mukaisesti kaikilla asuinkiinteistöillä tulee olla sekajätteen lisäksi biojäteastia. Vaihtoehtoisesti biojätteen voi myös kompostoida. Biojätteen kompostoinnin aloittamisesta tai lopettamisesta vaaditaan aina ilmoitus.

Jätehuoltoviranomainen seuraa kiinteistöjen jätehuoltojärjestelyiden asianmukaisuutta ja tarvittaessa kehottaa kiinteistöjä järjestämään jätehuollon jätehuoltomääräysten mukaisesti. Liitteenä olevassa taustamateriaalissa on esitetty tietoja kiinteistöjen jätehuoltojärjestelyistä.

Palvelutaso seka- ja biojätehuollossa

Tavoite	Huomioitavaa	Toteutus
Kaikkien asuinkiinteistöjen tulee olla kunnan jätehuoltojärjestelmän piirissä.	Jätehuoltoviranomainen ylläpitää jätteenkuljetusrekisteriä ja seuraa kiinteistöjen jätehuoltojärjestelyitä.	Jatkuvaa
Kiinteistökohtainen seka- ja biojätteenkuljetus järjestetään koko toimialueella (pl. saaret).	Mustankorkea järjestää jätteenkuljetuksen kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen alueilla.	Voimassa
Sekajätteen sisältämien hyötyjätteiden talteenottoa tehostetaan syntypaikkalajittelulla. Tuotetaan tietoa kiinteistöjen jätemääristä ja siitä, mihin jäte päätyy.	Mustankorkea toteuttaa sekajätteen koostumustutkimuksen. Tutkimusten vertailtavuus tärkeää.	Kolmen vuoden välein
Mustankorkea järjestää saarella sijaitseville kiinteistöille sekajätteen keräyspisteen satamissa tai venevalkamissa.	Satamien ja venevalkamien keräyspisteet ovat käytössä kesäaikana ja niistä peritään erillinen vuosimaksu.	2023
Vaikeakulkuisten teiden varsilla, yksityisteillä tai tieosuuskunnissa olevia kiinteistöjä kannustetaan kimppa-astioiden käyttöön.	Kimppa-astian käytön periaatteet vahvistetaan jätehuoltomääräyksissä.	Voimassa

Biojätteen omatoimisesta käsittelystä pidetään rekisteriä.

Ilmoituksessa kysytään riittävät tiedot jäteasetuksessa ja jätehuoltomääräyksissä annettujen velvoitteiden seuraamiseksi ja jätehuoltoviranomaisen kompostointirekisterin vaatimusten täyttymiseksi.

2023

3.2 Pakkausjätteiden täydentävä keräys

Kierrätyskelpoiset jätteet, eli hyötyjätteet, ovat suurimmaksi osaksi pakkausjätteitä, joita koskee tuottajavastuu. Kotitalouksien lasi-, metalli-, kartonki- ja muovipakkausten keräyksestä huolehtii tuottajayhteisö Rinki Oy omilla ekopisteillään. Tuottajayhteisö ei kerää pakkausjätteitä kiinteistöiltä. Kunnalla on ensisijainen oikeus täydentää tuottajien järjestämää keräysverkostoa. Tarkemmat tiedot keräyspisteistä on esitetty liitteenä olevassa taustamateriaalissa.

Hyötykeräyspisteissä kerätään yleisimmin lasipakkauksia, metallia ja useimmissa myös kartonkipakkauksia. Keräysverkosto on tarkoitettu pientaloille ja vapaa-ajan asunnoille, sillä jätehuoltomääräysten mukaan vähintään viiden huoneiston kiinteistöillä on oltava kiinteistökohtaiset jäteastiat kaikille erilliskerättäville jätelajeille. Hyötykeräyspisteverkosto on käytettävissä toimialueella kuntalaisille yli kuntarajojen.

Pakkausjätteiden täydentävän keräyksen kustannukset, kuten kuljetus, keräyspisteiden ylläpito ja alueiden puhtaanapito katetaan toimialueella perusmaksulla.

Palvelutaso pakkausjätteiden täydentävässä keräyksessä

Tavoite	Huomioitavaa	Aikataulu
Hyötykeräyspisteiden keräyskapasiteetti on riittävä.	Jäteastioiden tyhjennysvälit ja astiakapasiteetti on mitoitettava oikein.	Voimassa
Hyötykeräyspisteet ovat toimivia, siistejä ja informatiivisia.	Mustankorkea toteuttaa hyötykeräyspisteiden kuntoselvityksen 2022.	2022
Hyötykeräyspisteitä kehitetään ja täydennetään niin, että kaikissa kerätään samoja jätelajeita.	Mustankorkea toteuttaa kuntoselvityksen perusteella suunniteltuja toimenpiteitä.	2023–2025
Keräyspiste tulee sijoittua luontaisille kulkureiteille isojen pääteiden varsille sekä tiheään asutuille omakotitaloalueille.	Kuntalaiset voivat käyttää toimialueen keräyspisteitä yli kuntarajojen. Kaavoitussuunnittelussa otetaan huomioon hyötykeräyspisteverkosto ja sen vaatima tilantarve.	Jatkuvaa
Täydentävää keräystä ei järjestetä Rinki-ekopisteiden välittömässä läheisyydessä. Hyötykeräyspisteitä, joita väärinkäytetään toistuvasti, voidaan poistaa käytöstä.	Hyötykeräyspisteen poistamisesta tulee tiedottaa kuntalaisia riittävästi etukäteen.	Jatkuvaa

Mustankorkea järjestää kiinteistökohtaisen muovipakkausten keräyksen jätehuoltomääräysten mukaisesti.

Voimassa

Tehostetaan muovijätteen erilliskeräystä kampanjoimalla pientaloalueilla vapaaehtoiseen keräykseen liittymisestä. Kannustetaan hankkimaan kimppa-astia.

2023

3.3 Vaarallisen jätteen keräys

Vaarallisia jätteitä otetaan vastaan Mustankorkean jätekeskuksella, Laukaan pienjäteasemalla, keräyskonteissa ja kiertävässä keräyksessä. Keräyskontteihin voi viedä vaarallisia jätteitä vastaanottoaikan aukioloaikoina. Keräyskontteja tullaan jatkossa korvaamaan kiertävällä keräyksellä. Kiertävä keräys järjestetään keväisin ja syksyisin. Lääkejätteet tulee toimittaa suoraan apteekkeihin.

Palvelutaso vaarallisen jätteen keräyksessä

Tavoite	Huomioitavaa	Aikataulu
Vaarallisen jätteen keräysverkostoa tarkastellaan jatkossa erityisesti turvallisuuden näkökulmasta ja kiinteitä pisteitä korvataan kiertävällä keräyksellä.	Vaarallista jätettä otetaan vastaan Mustankorkean jätekeskuksella ja Laukaan pienjäteasemalla. Lisäksi vaarallista jätettä kerätään kiinteillä keräyskonteilla, jotka on sijoitettu yhteistyötahojen kiinteistöille. Turvallisuuden näkökulmasta vaarallisia keräyskontteja voidaan poistaa ja palvelu tarjota kiertävänä keräyksenä. Keräyspisteiden sijainneista ja aukioloajoista sekä niiden poistamisen aikataulusta tiedotetaan riittävästi.	Jatkuvaa
Kiertävä keräys järjestetään vähintään kaksi kertaa vuodessa.	Kiertävän keräyksen ajankohdasta tiedotetaan riittävästi.	Keväisin ja syksyisin

3.4 Palveluneuvonta ja viestintä

Mustankorkea vastaa jätelain mukaisesta neuvonnasta ja tiedotuksesta omistajakuntiensa puolesta. Viestintä kattaa asukkaille ja muille sidosryhmille annettavan tiedon jakamisen eri kanavissa ja tilaisuuksissa.

Palvelutaso palveluneuvonnassa ja viestinnässä

Tavoite	Huomioitavaa	Aikataulu
Asiakkaat voivat asioida Mustankorkean kanssa puhelimitse, sähköpostilla, sähköisillä lomakkeilla, Live-Chat-palvelun välityksellä ja asioimalla toimistolla.		Voimassa
Tietoa jätehuollon palveluista, jätteiden synnyn ehkäisystä ja jätteiden lajittelusta tuotetaan monikanavaisesti (esim. uutiskirjeet, sosiaalinen media, lehdistötiedotteet).	Palveluista tiedotetaan lisäksi kuntien omilla some-kanavilla. Asiakaslehti jaetaan kotitalouksiin vähintään kerran vuodessa.	Voimassa
Asiakkaiden sähköposteihin ja verkkoyhteydenottoihin vastataan pääsääntöisesti seuraavan arkipäivän aikana, viimeistään viiden arkipäivän kuluessa.		Jatkuvaa
Sähköisiä palvelukanavia kehitetään. Sähköisessä asiakasportaalissa tai mobiilisovelluksessa kuntalainen voi esimerkiksi muuttaa ja tarkastella omia tietojaan.	Yleisimmin kysytyihin kysymyksiin löytyy yhä useammin ja entistä nopeammin vastaus nettisivuilta tai asiakasportaalista. Seurataan jatkossa sähköisen palvelun käyttäjämääriä ja mobiilisovelluksen latausmääriä.	2023–2024
Jätehuollon oppaita ja materiaaleja teetetään eri tarpeisiin harkiten ja järkevästi. Painotuotteita tehdään sähköiseen muotoon asiakkaiden saataville ja tulostettavaksi.		Voimassa

<p>Mustankorkea tarjoaa eri asiakasryhmille neuvontaa ja valistusta.</p>	<p>Jäteneuvonnan materiaali on yhtenäistetty tunnistettavaksi palveluksi, jolla tavoitellaan jäteneuvonnan tietoisuuden lisäämistä ja laajaa yleisöä.</p> <p>Isännöitsijöitä tiedotetaan heille suunnatuilla tiedotuskanavilla.</p> <p>Asukkaita tiedotetaan siitä, että palveluja voi käyttää toimialueella yli kuntarajojen.</p>	<p>Voimassa</p>
<p>Mustankorkea lisää jäteneuvontaa erityisesti perusopetukseen.</p>	<p>Eskariryhmien neuvontatilaisuudet järjestetään vuosittain.</p> <p>Lanseerataan uusi kolmasluokkalaisille suunnattu jätteen synnyn vähentämistä käsittelevä oppitunti.</p>	<p>Voimassa</p> <p>2024</p>
<p>Kierratys.info -palvelussa on ajantasainen tieto alueen jätteen vastaanottoaikoista ja palvelusta tiedotetaan tehokkaasti.</p>	<p>Aukioloajat on oltava nähtävillä palvelussa.</p>	<p>Voimassa</p>
<p>Biojätteen lajitteluaktiivisuutta pyritään nostamaan viestinnällisin keinoin (mm. tapahtumat, messut, neuvontatilaisuudet, vierailuryhmät).</p>	<p>Hyödynnetään myös valtakunnallisissa kampanjoissa tuotettua materiaalia.</p>	<p>Jatkuvaa</p>

3.5 Asumisen saostus- ja umpisäiliölietehuolto

Asumisessa syntyvät saostus- ja umpisäiliölietteet kuljetetaan kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa koko toiminta-alueella, jolloin kiinteistön haltija tilaa tyhjennyksen valitsemaltaan jätehuoltorekisteriin hyväksytyltä yrittäjältä. Asumisen lietteet toimitetaan kunnan osoittamaan vastaanottopaikkaan.

Palvelutaso saostus- ja umpisäiliölietehuollossa

Tavoite	Huomioitavaa	Aikataulu
Tieto jätehuoltorekisteriin kuuluvista jätteenkuljetusyrytyksistä on helposti saatavilla.	Jätehuoltoviranomainen ylläpitää jätteenkuljetusyrytyksistä listaa, joka on nähtävillä jätehuoltoviranomaisen nettisivuilla.	Voimassa
Jätehuoltoviranomaisella on käytössä jätteenkuljetusrekisteri lietesäiliöiden tyhjennyksistä kaikista kunnista.		Jatkuvaa
Jätehuoltoviranomainen seuraa säännöllisesti lietesäiliöiden tyhjennyksiä.		Jatkuvaa
Tarkastellaan asumisessa syntyvien lietteiden kuljetusjärjestelmän toimivuutta.	Tehdään kuljetusjärjestelmäselvitys.	2023–2024

3.6 Viranomaistoiminta ja jätehuollon valvonta

Jätehuoltoviranomainen palvelee kuntalaisia jätehuoltomääräysten poikkeamishakemuksissa, käsittelee ilmoitukset tyhjennysvälin pidentämisestä ja omatoimisesta lietteen käsittelystä sekä tekee päätökset pidempiaikaisesta jätehuollon keskeyttämisestä tai jätemaksujen poistamisesta asuinkelvottomilta kiinteistöiltä. Kaikki asiointi tapahtuu pääsääntöisesti sähköisesti.

Viranomaisella on käytössä omat jätehuollon nettisivut, jotka painottuvat opastamaan asiakas ottamaan yhteyttä oikeaan paikkaan.

Jätelautakunta on hyväksynyt viranomaispäätöksissä noudatettavat ratkaisulinjat ja periaatteet, jolloin jätehuoltomääräyksistä poikkeamisen ja jätemaksujen kohtuullistamisen perusteet ovat yhtenäiset kaikille kuntalaisille. Hakemusten käsittelyaika normaalitilanteessa on noin 5–7 vuorokautta, loma-aikana hakemusten käsittelyaika voi olla pidempi.

Viranomainen toimii kuntien välisenä koordinaattorina ja tekee yhteistyötä jäteyhtiön ja osakaskuntien kanssa. Jätelautakunnassa päätettävistä asioista pidetään informaatiotilaisuuksia eri sidosryhmille ja annetaan vaikutusmahdollisuudet hallintolain mukaisesti. Päätöksenteko on avointa ja asioita esitellään luottamushenkilöille vaihteittaisesti.

Jätehuollon valvonta kuuluu kuntien ympäristönsuojeluviranomaisten tehtäviin ja sen jokainen kunta hoitaa itsenäisesti.

Palvelutaso viranomaistoiminnassa ja jätehuollon valvonnassa

Tavoite	Huomioitavaa	Aikataulu
Asiakkaat voivat asioida jätehuoltoviranomaisessa paikan päällä, puhelimitse, sähköpostitse ja sähköisen asioinnin kautta.		Voimassa
Jätemaksuja ja jätehuoltomääräyksistä poikkeamista koskeviin hakemuksiin annetaan päätös seitsemän arkipäivän kuluessa.	Loma-aikana vasteaika voi olla pidempi.	Voimassa
Jätelautakunnan päätöksistä tiedotetaan heti kokouksen jälkeen eri sidosryhmiä.	Jakelulistaa päivitetään tarpeen mukaan.	Voimassa
Sidosryhmiä tiedotetaan jätehuoltomääräysten ja jätetaksan muutoksista ennakoivasti.	Tiedotetaan mm. jätehuoltomääräysten ja jätetaksan päivitystyöstä ja siirtymäajoista.	Voimassa
Jätehuoltoviranomaisella on riittävät ja ajantasaiset tiedot kiinteistöjen jätehuoltojärjestelyiden seuranta varten.	Kuntien kiinteistörekisteri tulee olla ajan tasalla. Kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen tiedot (asumisessa syntyvien lietteiden osalta) saadaan SIIRTO-rekisteristä.	Jatkuvaa

Kaavasuunnittelijoille ja rakennusvalvontaan on tarjolla opas jätehuoltovelvoitteista.	Jätehuoltoviranomainen järjestää tarvittaessa infotilaisuuksia. Jätehuollon tarvitsema tila -opas päivitetään.	Voimassa 2024
Jätehuollon valvonta toteutuu kunnissa yhdenmukaisesti.	Luodaan valvojan viranomaisen kesken yhteiset käytänteet.	Jatkuvaa
Kiinteistöille, jotka ilmoittavat kompostoinnista, tehdään kompostointitarkastuksia.	Jätehuoltoviranomainen tekee kompostointitarkastuksia seudullisesti.	Voimassa
Jätehuoltoviranomainen toteuttaa aktiivisesti valtakunnallista jätesuunnitelmaa.	Toimitaan aktiivisesti ELY-keskuksen perustamassa alueellisessa yhteistyöryhmässä.	2023
Jätehuoltoviranomainen verkostoituu oppilaitosten, tutkimuslaitosten ja keskeisten sidosryhmien kanssa.	Seurataan tapaamiskertojen määrää.	2023
Jätehuoltoviranomainen määrittelee yhteistyössä kuntien ja jätehuoltoyhtiön kanssa jätehuollon palvelutason.	Määritellään kerran valtuustokaudessa.	2023

3.7 Muut tarjottavat palvelut

Mustankorkea Oy:n järjestämiä muita jätehuoltopalveluita ovat mm. jätekeskuksella sijaitseva lajittelupiha, jonne kuntalaiset voivat viedä sellaiset jätteet, jotka eivät kokonsa, määränsä tai laatunsa vuoksi sovellu jäteastioihin. Jätekeskuksen ja Laukaan pienjätekeskuksen ajantasaiset aukioloajat löytyvät Mustankorkean verkkosivuilta.

Koko toimialueella toimii myös suurten jätteiden noutopalvelu erillistä maksua vastaan. Risujen ja oksien sekä puutarhajätteen vastaanotto järjestetään Mustankorkealla jätekeskuksessa ja Laukaan pienjäteasemalla. Lisäksi Mustankorkea tekee yhteistyötä Pidä saaristo siistinä -yhdistyksen kanssa saarimökkien jätekeräyksessä.

Palvelutaso muissa palveluissa

Tavoite	Huomioitavaa	Aikataulu
Jätekeskuksen lajittelupiha on toimiva ja siisti. Opasteet ovat selkeitä ja informatiivisia. Jätelajit on nimetty ymmärrettävästi.		Voimassa
Koko toimialueella tarjotaan erillisestä maksusta suurten jätteiden noutopalvelu.		Voimassa
Mustankorkea järjestää risujen, oksien ja puutarhajätteiden maksuttoman vastaanoton kampanjaluonteisesti vähintään kerran vuodessa.		Voimassa
Mustankorkea aloittaa poistotekstiilikeräyksen jäteasemalla ja Laukaan pienjäteasemalla.	Poistotekstiilin jäädessä kunnan vastuulle, tehdään poistotekstiilin keräyksen laajentamisesta selvitys.	2023

4. JÄTEPOLIITTISEN OHJELMAN TOIMENPITEET KUNTIEN MUUSSA TOIMINNASSA

Jätepoliittiseen ohjelman tavoitteiden edistämiseksi on ohjelmaan kirjattu toimenpiteitä kunnallisen jätehuollon lisäksi myös kunnan muille toimijoille. Jätteen synnyn vähentämissä keskeisiä toimijoita ovat kuntien hankintatoimet ja ruokapalvelut, sillä tavoitteena on huomioida jätteen synnyn vähentäminen myös kuntien hankinnoissa. Lisäksi keskeistä on vaikuttaa syntyvän jätteen määrään seuraamalla ja minimoimalla kuntien toimipisteissä syntyvää ruokahävikkiä. Asukaslähtöisten palveluiden takaamiseksi jätepoliittiseen ohjelmaan on laadittu toimenpiteeksi kehittää lajittelun helppoutta ja siihen kannustamista kuntien omissa uudis- ja remonttikohteissa. Keskeisimmät toimijat toimenpiteen edistämiseksi ovat kuntien vuokrataloyhtiöt.

4.1 Jätteen synnyn vähentäminen

Jätepoliittisen ohjelman mukaan jätteen määrän vähentäminen on ensisijainen tavoite kaikessa toiminnassa. Se tarkoittaa, että jätettä ei synny edes kierrätettäväksi. Indikaattorina toimii yhdyskuntajätteen määrä (kg/asukas).

Jätteen synnyn vähentämiseen tähtäävät toimenpiteet, joissa kunta on vastuutahona ovat *kuntien hankinnoissa otetaan huomioon jätteen synnyn vähentäminen ja kuntien toimipisteissä seurataan ruokahävikkiä ja vähennetään sitä*. Yhteistyössä lähivuosille laaditut tavoitteet toimenpiteiden edistämiseksi on esitetty alla.

Toimenpide: Kuntien hankinnoissa otetaan huomioon jätteen synnyn vähentäminen

Tavoite	Huomioitavaa	Aikataulu
Kehitetään seurantaa (seurantamittaristoa) yhteistyössä. Kehitetään hankkeisiin liittyvää raportointia kunnissa.		2023–2025
Kehitetään rakennustyömaiden jätehuoltoa lisäämällä urakkaohjelmiin kirjaus jätehuoltovelvoitteista.		2023–2025

Toimenpide: Kuntien toimipisteissä seurataan ruokahävikkiä ja vähennetään sitä

Tavoite	Huomioitavaa	Aikataulu
Selvitetään parhaita käytänteitä ruokahävikin seurannan kehittämiseksi ja ruokahävikin minimoimiseksi. Jaetaan tietoa kuntien välillä.	Jätehuoltoviranomainen koordinoi yhteistyöpalaverien järjestämistä ja toimii koollekutsujana.	2023–2025
Otetaan käyttöön soveltuvia käytänteitä ruokahävikin seurannan kehittämiseksi ja ruokahävikin minimoimiseksi.		2023–2025

4.2 Asukaslähtöiset palvelut

Jätehuollon tulisi olla asukkaille helppoa ja vaivatonta. Tavoitteena alueellamme on, että asukkaat kokevat lajittelun merkitykselliseksi ja palvelut ovat kattavia sekä helposti saavutettavissa. Asiakastyytyväisyys tulee olla korkealla. Jätepoliittisen ohjelman tavoitteen indikaattorina toimii asiakastyytyväisyys. Toimenpide, joissa kunta on määritelty vastuutahoksi, on *jätteiden lajitteluun ja sen helpouteen kannustaminen jo keittiösuunnittelun tasolla erityisesti kunnan omissa uudis- ja remonttikohteissa*. Alla on esitetty yhteistyössä kuntien vuokratiloyhtiöiden kanssa suunnitellut tavoitteet toimenpiteen edistämiseksi.

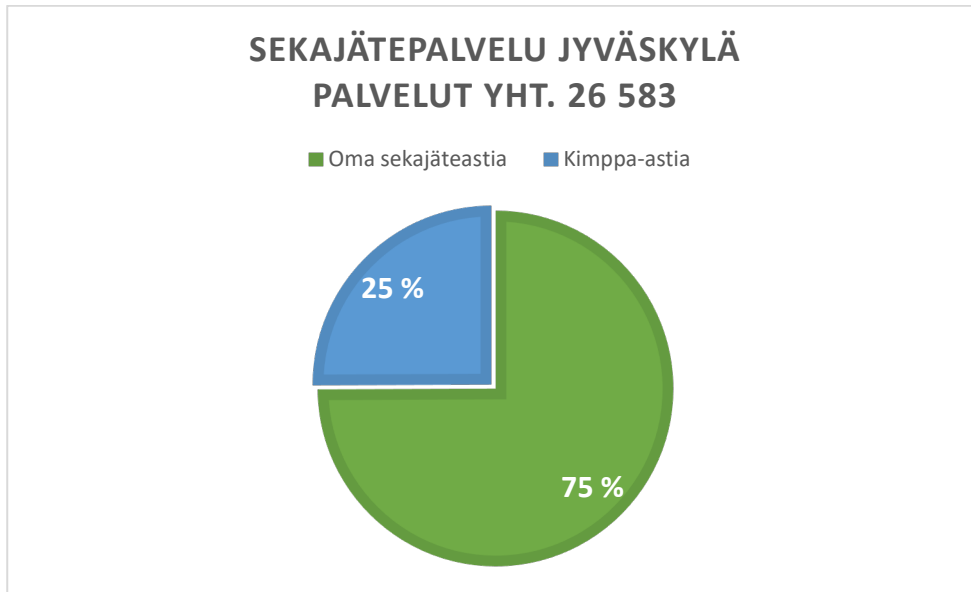
Toimenpide: Kannustetaan jätteiden lajittelun helpouteen keittiösuunnittelun avulla erityisesti kunnan omissa uudis- ja remonttikohteissa

Tavoite	Huomioitavaa	Aikataulu
Kuntien vuokra-asunnoissa selvitetään parhaita käytänteitä lajitteluun kannustamiseksi.		2023–2025
Tuotetaan materiaalia keittiösuunnittelun malliratkaisusta.	Materiaali sisällytetään jätehuoltoviranomaisen Jätehuollon tarvitsema tila – oppaaseen.	2023–2025

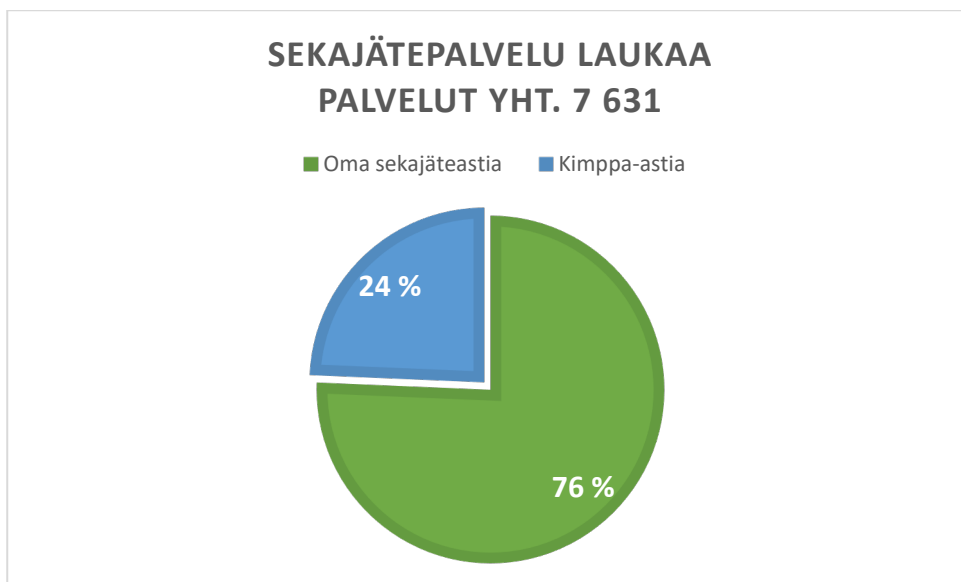
LIITE 1

Taustamateriaalia kiinteistöjen jätehuoltojärjestelyistä ja hyötykeräysverkostosta

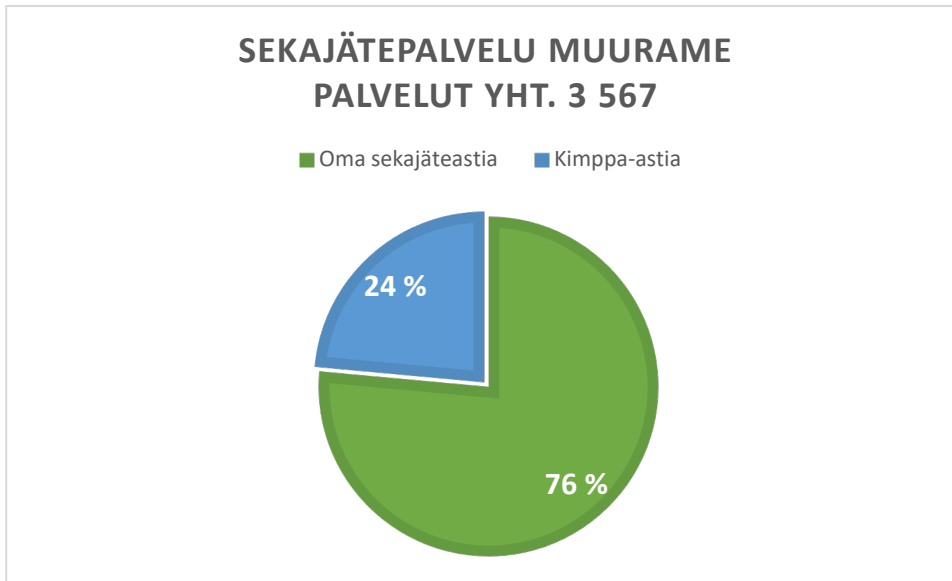
Kuvissa 1–4 on kuvattu sekajätepalveluiden määrä ja jakautuminen oman ja yhteiskäyttöastia (kimppa) välillä kunnittain. Tiedot on kerätty jätehuollon asiakasrekisteristä. Kuvissa esitetyt tiedot ovat suuntaa antavia, sillä esimerkiksi yhteistä jäteastiaa käyttävien kiinteistöjen tiedot ovat tällä hetkellä puutteelliset. Rekisterin päivitystä tehdään jatkuvasti ja sitä mukaan tiedot tarkentuvat.

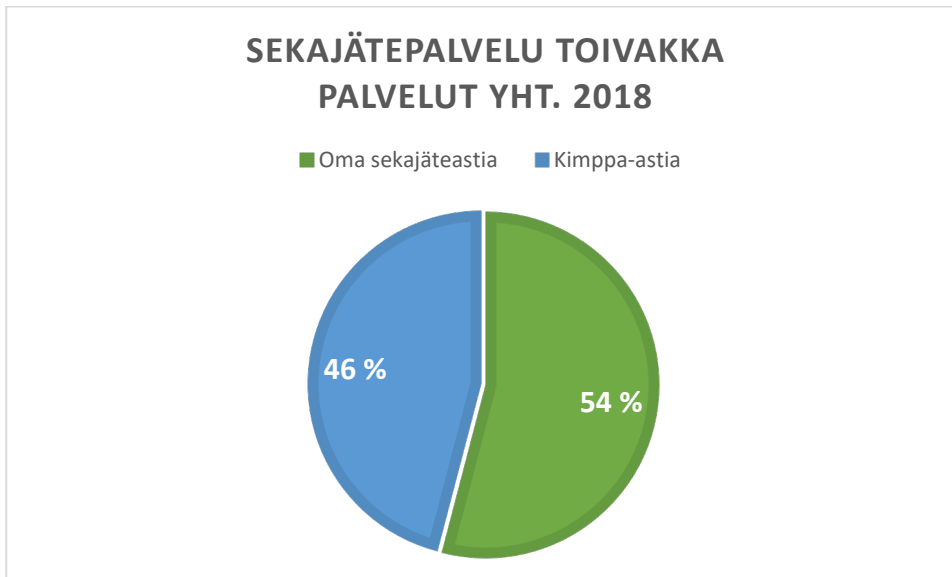
Kuva 1. Sekajätehuoltopalvelun määrä ja jakautuminen Jyväskylässä, tilanne 4.7.2022.

Kuva 2. Sekajätehuoltopalvelun määrä ja jakautuminen Laukaassa, tilanne 4.7.2022.

Kuva 3. Sekajätehuoltopalvelun määrä ja jakautuminen Muuramessa, tilanne 4.7.2022.

Kuva 4. Sekajätehuoltopalvelun määrä ja jakautuminen Toivakassa, tilanne 4.7.2022.

Taulukossa 1 on esitetty Mustankorkean ylläpitämät hyötykeräyspisteet sekä Suomen Pakkauskierrätys Rinki Oy:n ekopisteet.

Taulukko 1. Mustankorkea Oy:n hyötykeräyspisteet ja Rinki-ekopisteet kunnittain, tilanne 9.5.2022.

	MUSTANKORKEA OY:N TÄYDENTÄVÄ HYÖTYKERÄYSVERKOSTO				RINKI-EKOPISTEET						
	lasi	metalli	kartonki	Täydentävän keräyspisteitä yhteensä	lasipak.	metalli	kartonkipak.	muovipak.	paperi	vaatteet	Rinki- ekopisteitä yhteensä
Jyväskylä	72	72	58	72	27	27	27	18	26	8	27
Laukaa	39	39	35	39	4	4	4	3	4	3	4
Muurame	5	5	5	5	4	4	4	1	4	1	4
Toivakka	7	7	3	7	1	1	1	1	1	1	1
YHTEENSÄ				123							36